

College van burgemeester en schepenen
Dendermondesteenweg 430
9070 Destelbergen

Destelbergen, 13.01.2019

Betreft: openbaar onderzoek Omgevingsvergunning Aertssen NV m.b.t. het verondiepen van het Damslootmeer + oeverversteving en de aanleg van 2 TOP's aan de Stapsteenweg en Hooistraat. Locatie: Stapsteenweg 50- 9070 Destelbergen
--- Ref : OMV-2018108151

Geachte burgemeester,
Geacht college,

Natuurpunt nam kennis van het openbaar onderzoek over een aanvraag omgevingsvergunning door de firma Aertssen NV met het oog op het verondiepen van het Damslootmeer + oeverversteving en de aanleg van 2 TOP's aan de Stapsteenweg en Hooistraat. Met dit schrijven wensen we onze bezwaren te formuleren tegen voorliggende plannen.

Vooraleer in te gaan op de inhoud van voorliggende aanvraag van omgevingsvergunning willen we toch enkele opmerkingen formuleren m.b.t. de gevolgde procedure. Hierna gaan we meer in detail in op de inhoud van voorliggende aanvraag.

1. Opmerkingen i.v.m.de gevolgde procedure

In aanloop naar de omgevingsvergunningsaanvraag is Natuurpunt een aantal keren benaderd door de initiatiefnemer en/of hun opdrachthouders. Concreet ging er op 31.01.2018 een overleg door in het gemeentehuis in aanwezigheid van de bevoegde schepenen, de omgevingsambtenaren (stedenbouw en milieu), een delegatie van de firma Aertssen, een delegatie van RBSC én de zaakvoerder van BOVA Enviro+. In de hierop volgende maanden werd Natuurpunt nog gecontacteerd door de heer Jan Feryn die in opdracht van de firma Aertssen NV een zogenaamd Natuurinrichtingsplan diende op te maken.

Natuurpunt is uiteraard niet tegen betrokkenheid in een vroeg stadium van allerlei procedures, integendeel. Door het op een correcte manier raadplegen van stakeholders kan de kwaliteit van projectaanvragen vaak worden versterkt en kan de procesdoorloop vaak efficiënter zijn. Alleen, in deze procedure heeft Natuurpunt het gevoel

Natuurpunt Gent kern Damvallei - Ter Bunder 10, 9070 Heusden
secretariaat@damvallei.be - www.damvallei.be

dat zowel bij de zogenaamde Passende Beoordeling als bij het overleg in het gemeentehuis, Natuurpunt enkel werd betrokken voor window-dressing en niet met het oog op het verhogen van de kwaliteit van een eventuele aanvraag. Zo werd in de slordig en onvolledig opgemaakte Passende Beoordeling met naam en toenaam verwezen naar twee vrijwilligers van Natuurpunt kern Damvallei, dit terwijl deze mensen –laat staan de vereniging- behoudens het aanleveren van beperkte informatie, niets te maken hadden met deze beoordeling.

Ook op het overleg met de gemeente werd naar Natuurpunt verwezen als zijnde een partner in dit project, dit terwijl het project bij onze vereniging op dat ogenblik nog niet bekend was. Bovendien gaf één van de zaakvoerders mee dat er met Natuurpunt nationaal al gelijkaardige projecten liepen en/of dat hierover al afspraken waren gemaakt met de heer Chris Steenwegen, algemeen Directeur. Wanneer we dit verifiëren bij de algemeen Directeur, antwoordt die formeel (mail 1.02.2018) dat er nog geen enkel engagement is, noch over locaties, noch over voorwaarden. Natuurpunt Damvallei betreurt dat dergelijke onwaarheden geponeerd worden in overlegmomenten.

Opmerkelijk bovendien is dat er door de initiatiefnemers op het overleg in het gemeentehuis wordt meegedeeld dat er een voorakkoord is met ANB en de provincie Oost-Vlaanderen (sic). Natuurpunt Damvallei nam hier akte van, maar gaf wel mee dit vreemd te vinden.

Tot slot wenst Natuurpunt toch ook de aandacht te vestigen op het tijdstip waarop het openbaar onderzoek wordt gelanceerd. Door het onderzoek te laten lopen van 21 december (vrijdag voor het kerstverlof) tot en met 19 januari wordt op zijn minst het vermoeden gewekt, dat men echte inspraak en participatie niet zo hoog in het vaandel draagt. Natuurpunt heeft overigens, als aanpalende eigenaar, ook geen persoonlijk schrijven ontvangen waarin dit openbaar onderzoek wordt aangekondigd.

2. Opmerkingen i.v.m. de inhoud

Globaal is voorliggend plan, een plan om zeer grote hoeveelheden grond af te zetten (dumpen). Het aan te vullen volume bedraagt $\pm 750.000 \text{ m}^3$, gespreid over een periode van 10 à 15 jaar, afhankelijk van de beschikbaarheid van de gronden. Jaarlijks wordt $\pm 50.000 \text{ m}^3$ à 75.000 m^3 aangevoerd. Bij de toelichting in het gemeentehuis had Aertssen het nog over 900.000 m^3 en een periode van 15 tot 20 jaar. Dat men hiervoor als locatie opteert voor het Damslootmeer is in hoofdzaak ingegeven door economische en praktische (ligging t.o.v. Gent) overwegingen, en dit zowel voor de huidige eigenaar als de firma Aertssen NV. 'Natuurinrichting' wordt hier gebruikt (misbruikt) als alibi, maar is absoluut van ondergeschikt belang.

Natuurwinsten voor het Damslootmeer, die overigens noodzakelijk zijn gezien het meervoudig beschermd statuut, kunnen immers op een veel (kosten-)efficiëntere wijze worden gerealiseerd. Vooraleer we ingaan op de ecologische aspecten, vermelden we beknopt de belangrijkste bezwaren tegen voorliggend project.

Voorliggende aanvraag is, zeker gezien de grote omvang van het project, zeer weinig gedetailleerd uitgewerkt en in die zin, volgens Natuurpunt dan ook onvolledig en zelfs onontvankelijk dient te worden verklaard. In dit bezwaar gaan we voornamelijk in op de ecologische impact, maar het gemis aan detail en correctheid, en de onvolledigheid van de aanvraag geldt ook voor de overige 'disciplines'. Dit impliceert dat op basis van voorliggende aanvraag geen ernstige en volledige inschatting kan worden gemaakt van potentiële effecten. Zonder een limitatief overzicht te geven gaat het bijvoorbeeld over het niet aangeven van het type toestellen dat men zal gebruiken voor het uitvoeren van de werken, het aantal ... ? Wordt er voorzien in opslagplaatsten van gevaarlijke stoffen (brandstoffen)? Over welke brandstoffen gaat dit dan? Welke zeefinstallaties zal men gebruiken? Welke storttechnieken zullen worden ge-

hanteerd? Zal er worden voorzien in werfverlichting met lichthinder tot gevolg? ... We willen hier geen limitatief overzicht geven, maar wel aanhalen dat de te verwachten milieu-impact en hinder voor omwonenden, recreanten en passanten uiteraard bepaald wordt door een antwoord op bovenstaande vragen, dit o.a. naar trillingen, geluidshinder, stofhinder Het is onbegrijpelijk dat in een dergelijk grootschalig project dit niet in detail beschreven wordt in de aanvraag.

2.1. Globale impact

Mobiliteit/Veiligheid/Leefbaarheid. Indien men dit project wenst te realiseren is er een massaal grondverzet vereist ('ongeveer 750.000 m³') en dit, volgens de mobiliteitsnota, het ganse jaar door. Het hierdoor gegenereerde vrachtverkeer overschrijdt de capaciteit van de lokale wegen (aanvoerroutes) én zorgt voor grote veiligheidsrisico's. Zo zijn er o.a. conflicten met bestaande wandel-, fiets- en ruiterroutes. Concreet gaat het hierbij over de wandelroutes uitgestippeld door Natuurpunt kern Damvallei, over bovenlokale en lokale fietsroutes en het toeristisch-recreatief fietsnetwerk. Hiernaast zijn er conflicten met het reguliere verkeer op de betrokken assen en vooral met de zone 30 bij de school De Klaver. Langs de Meersstraat moeten fietsers bovendien gebruik maken van een gemarkeerd fietspad wat risico's op conflicten met vrachtverkeer verhoogt.

In het mobiliteitsprofiel worden vrachtwagenbewegingen ingeschat met per uur maximaal 8 à 12 vrachtwagenbewegingen (gemiddelden!), of maximaal 1 vrachtwagen per 5' en dat mogelijks tussen 7 en 19u. Belangrijk is dat het hierbij over gemiddelden gaat, die niet representatief zijn voor de reële situatie waarbij men afhankelijk is van het grondaanbod. Het spreekt voor zich dat (zelfs deze gemiddelden) dit de lokale capaciteit overschrijdt naar verkeersdoorstroming (o.a. ook toegang containerpark met regelmatige files) én veiligheid. Ook de leefbaarheid voor de omwonenden van de aanvoerroutes komt hierdoor sterker onder druk. Het aangehaald groeipercentage van aandeel vrachtverkeer is bovendien fout, daar men in de mobiliteitsnota appels en peren vergelijkt door niet te differentiëren in wat men vrachtverkeer noemt. Concreet refereert men aan tellingen waarbij onder vrachtverkeer ook lichte vracht (camionettes) valt, wat uiteraard een vertekend beeld geeft daar het bijkomende vrachtverkeer wel degelijk over zware vrachtwagens gaat. In die zin is een exacte berekening van toename zware vracht noodzakelijk om juiste gevolgen te kunnen inschatten.

De te prefereren aanvoerroute naar zuidelijke TOP kruist o.a. het Hengstepad ter hoogte van Stapsteen Palinghuis, dat net volledig is heraangelegd in het kader van een project van de Provincie Oost-Vlaanderen met het oog op het reinigen en herstellen van de sloot én het plaatsen van nieuwe duikers. Deze laatste zijn niet gedimensioneerd op gelijkaardige hoeveelheden zwaar vervoer. Ook de toplaag of slijtagelaag van de wegenis is niet berekend op een hoge concentratie zwaar vervoer, wat impliceert dat bij het uitvoeren van het project de wegenis over de volledige aanvoerroute in belangrijke mate kapot zou worden gereden.

Milieu/Leefbaarheid. Aan potentiële overlast voor omwonenden (o.a. geluidshinder in Doolaegepark en Ellebogten) ten gevolge van de exploitatie in het algemeen wordt in voorliggend project geen aandacht besteed. Werken van deze omvang vergen de inzet van grote machines wat uiteraard geluidshinder genereert, maar ook voor trillingen, stofhinder en mogelijks lichthinder (bij verlichten TOPs en werf) kan zorgen. Zoals hiervoor aangegeven is het dossier zo onvolledig dat een exacte inschatting hiervan op basis van deze aanvraag onmogelijk is.

2.2. Ecologische impact

Het projectgebied geniet een meervoudig beschermd statuut:

- o Volgens het GRUP Afbakening grootstedelijk gebied Gent is het gebied aangeduid als “natuurgebied”. De stedelijke bepalingen stellen o.a. : *‘Dit gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu. Binnen dit gebied zijn bosbouw, landbouw, natuureducatie, zachte recreatie en waterbeheersing mogelijk als ondergeschikte functies voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht daardoor niet in het gedrang komt.’*
- o De Vlaamse overheid bakent ook de Grote Eenheid Natuur Damvallei af, waar dit gebied aan de noordzijde aan paalt.
- o Een deel van het projectgebied ligt in het habitatrictlijngebied (SBZ-H) “Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent” (het oostelijk schiereiland en omliggende oevers + de visvijvers aan de noordwestoever van het meer). Er wordt terecht in de natuurinrichtingsnota vermeld dat *‘de visvijvers ten noorden van het Damslootmeer waren tot het begin van de jaren 2000 ecologisch bijzonder interessant. Sindsdien werden ze geruimd, van vegetatie ontdaan en gebruikt als intensief beviste karpervijvers.’* Een aangepast vis- en natuurbeheer dringt zich hier dan ook op.

Ook op de Biologische Waarderingskaart worden delen van het gebied aangeduid als biologisch waardevol en zeer waardevol. Zowel in de onzorgvuldig en onvolledig opgemaakte Passende Beoordeling als in de Natuurinrichtingsnota wordt slechts een partieel beeld gegeven van de ecologische waarde van het Damslootmeer. Dit wordt ook door de auteur zelf erkend in de Natuurinrichtingsnota. Natuurpunt wil er alvast op wijzen dat een aantal ontbrekende soorten belangrijk zijn in het kader van het door Vlaanderen gevoerde beleid inzake SBZ-H’s, de zogenaamde doelsoorten. Zonder in detail te gaan, willen we wel wijzen op de aanwezigheid van zowel kleine modderkruiper als bittervoorn in de sloot die door het Damslootmeer loopt. Deze sloot vormt sedert een aantal jaren ook het leefgebied van bever, waarvan zowel in de Damvallei als langs de Schelde actuele waarnemingen zijn. Hiernaast vormt het Damslootmeer in de wintermaanden ook een overwinteringsplaats voor o.a. nonnetje en grote zaagbek, die hier in deze periode genieten van de relatieve rust.

Voorliggend plan illustreert dat natuur en ecologie niet prioritair zijn. De economische bedrijfsvoering en de zeilactiviteiten bepalen o.a. de voorgestelde periodes van dumpen en/of stockeren van grond. Niet het belang voor overwinterende watervogels of het belang van de broedperiode, niettegenstaande nochtans beschreven als randvoorwaarden in het natuurinrichtingsdocument. Dit is uiteraard in strijd met de vigerende wetgeving. Ook de diepte waarnaar men wil verondiepen wordt bij prioriteit bepaald door de zeilactiviteiten (lengte mast) en niet door wat eventueel ecologisch het meest waardevol zou zijn.

Eén van de grote problemen met het voorstel is bovendien het gebrek aan kennis. Zo stelt Natuurpunt vragen bij de risico’s op verontreiniging en dit zowel organisch (PCB’s, PAK’s) als door zware metalen, maar ook door aanrijking van nutriënten en problemen met de zogenaamde stratificatie van diepe putten. Ook de deponiewijze bepaalt in belangrijke mate kansen op verontreiniging. In voorliggende aanvraag worden hierover geen uitspraken gedaan. Samengevat kunnen we stellen dat de kennis over potentiële verontreiniging momenteel onvoldoende is, waardoor vanuit het voorzorgsprincipe dient gehandeld te worden. Concreet impliceert dit dat het dumpen van gelijkaardige hoeveelheden grond onaanvaardbaar zijn, daar de effecten vooraf niet correct zijn in te schatten en dus ook de te verwachten ‘natuurwinst’ heel discutabel is.

In het natuurinrichtingsplan worden voorstellen gedaan voor het heraanleggen, verondiepen van de oevers. Ook hier schiet het voorliggend plan tekort en is de voorgestelde grondaanvoer niet in verhouding tot mogelijke natuurwinsten. Bij het Damvalleimeer, eigendom van de gemeente Destelbergen en in beheer bij Natuurpunt, is aan de zuidoever een grote zone succesvol heraangelegd. Hiervoor zijn geen gronden aangevoerd maar is gewerkt met grondverplaatsing in situ, door het in het meer duwen van de bestaande oevers en het creëren van een vooroever. Deze maatregel zou ook bij het Damslootmeer kunnen worden toegepast met het oog op het creëren van de beschreven rietzones (in de nota 'ondiepe oppervlaktes' en 'ondiepe randplatforms'). Dit zonder nodeloos importeren van grote hoeveelheden grond. Op die manier kan rietontwikkeling, wat in het natuurinrichtingsdocument de 'meest zichtbare winst voor natuur' wordt genoemd, veel kosten-efficiënter worden gerealiseerd.

In het natuurinrichtingsdocument wordt in het punt 8 ingegaan op 'natuurbeheer'. Natuurpunt onderschrijft het belang van goed natuurbeheer. Iets wat momenteel voor alle duidelijkheid niet aan de orde is bij het Damslootmeer. Opmerkelijk is dat de geformuleerde voorstellen (ook inzake exotenbeheer) onversneden kunnen worden uitgevoerd zonder dat voorliggend project wordt gerealiseerd. We citeren:

- *kappen van populieren langs de oevers zodat het riet meer licht ontvangt.*
- *hakhoutbeheer op bomen langs het water (waterwilg, zwarte els, ...), gefaseerd met een cyclus van 5 jaar.*
- *ruigtebeheer op het westelijk eiland, gefaseerd maaibeheer met een cyclus van 3 à 5 jaar.*
- *rietveld maaien : gefaseerd maaibeheer met een cyclus van 10 jaar.*
- *het water gastvrijer maken voor vogels door het plaatsen van nestvloten (Visdief heeft hier potentie om te broeden).*
- *visbeheer : afvangen karper en brasem (minstens in de kleine visvijvers); verbod om bodemwoelende soorten te poten (die soorten kunnen anders zorgen voor troebel water); voorzien van een aantal visplaatsen (knuppelpad vanaf de oever naar een houten platform achter de rietzone); verbod te vissen buiten de visplaatsen (verlagen verstoring van de rietgordel); met de vissers dienen duidelijke schriftelijke afspraken te worden gemaakt. Ook het beheer van de kleine visvijvers dient aangepast te worden in functie van het herstel van de biodiversiteit aldaar. Het grootste deel van die visvijvers is echter niet in eigendom van de RBSC.*
- *oostelijk deel : er wordt voorgesteld het beheer van het oostelijk deel van het Damslootmeer (= de zone die verondiept wordt tot gemiddeld - 0,3 m), het oostelijk schiereiland en de aanliggende oevers in handen te geven van natuurbeheer-specialisten van Natuurpunt (Natuurpunt Gent, kern Damvallei). Net ten noorden van die zone beheert Natuurpunt reeds een natuurgebied (Damvallei - Begijnenmeers en Wulfsdongen).*

Betreft: openbaar onderzoek Omgevingsvergunning Aertssen NV m.b.t. het verondiepen van het Damslootmeer + oeverversteving en de aanleg van 2 TOP's aan de Stapsteenweg en Hooistraat. Locatie: Stapsteenweg 50- 9070 Destelbergen
--- Ref : OMV-2018108151

3. Conclusie

Natuurpunt kern Damvallei tekent bezwaar aan tegen voorliggende aanvraag. Dit zowel omwille van de gevolgde procedure als omwille van de inhoud. De aanvraag is bovendien onvolledig en o.i. om die reden ook onontvankelijk.

Waar juridisch gezien natuur de hoofddoelstelling moet zijn bij de inrichting en het beheer van het Damslootmeer, getuigt dit projectvoorstel van het tegendeel. Natuur

wordt misbruikt als alibi om een economisch project te realiseren. De natuurdoelstellingen zijn ondergeschikt aan de economische en financiële belangen.

De hinder overstijgt de draagkracht van de gemeente. Met algemene hindervormen (geluid, stof, mobiliteit, stikstofdioxide-uitstoot), impact op verkeersleefbaarheid en -veiligheid wordt in voorliggend projectvoorstel niet of onvoldoende rekening gehouden. De veiligheid van de zwakke weggebruiker (fietsers, kinderen, wandelaars, recreanten, ruiters) op de verkeersas, Laarnebaan, rotonde Tramstraat, Meersstraat, Stapsteenweg, Lagen Heirweg, Hooistraat komt ernstig in het gedrang door de enorme toename van de vrachtwagens. Op meerdere plaatsen beschikken de fietsers slechts over een smalle rijstrook op de rijbaan , een moordstrookje.

De gemeente wordt opgezadeld met een blijvende beschadiging van het wegdek en de infrastructuur langs het transporttraject. Mogelijke schade aan woningen en gebouwen door het jarenlange zwaar vervoer langs de route wordt niet behandeld.

Natuurwinsten voor het Damslootmeer, die overigens noodzakelijk zijn gezien het meervoudig beschermd statuut, kunnen op een veel (kosten-)efficiëntere wijze worden gerealiseerd. Het voorgestelde project kadert niet in de bestemmingsvoorschriften van het GRUP. De hoofdbestemming is natuur met nevenbestemming recreatie. Alle andere functies werken en voorzieningen kunnen slechts vergund worden indien zij nodig zijn voor de instandhouding, herstel en de ontwikkeling van natuur, het natuurlijk milieu en het landschap.

Naam, voornaam, adres:

Datum:

Handtekening :